

STICHTING
KunstWerkt
1991 – 2021

VAN FLES NAAR KUNSTWERKT

26 NOVEMBER 2021 T/M 16 JANUARI 2022
Jenevermuseum, Lange Haven 74-76 Schiedam

WWW.STICHTINGKUNSTWERKT.NL

**JENEVER
MUSEUM**
museum & proeverij

INHOUD

Stichting KunstWerkt 30 jaar	2
De stad te gast	3
Diederik von Bönninghausen	4
Arjen Baas	5

Deelnemers

Marloes Aben	6	Magriet Mostert	22
Arno Bauman	7	Frances Raboen	23
Marita Beukers	8	Irma Rengur	24
Mirjam Boomert	9	SAGE	25
Ilona Bruins	10	Jeroen Staal	26
Esther van Duffelen	11	Eric van Straaten	28
Kaije Feenstra	12	Kees Plaisier	29
Martine de Heij	13	Pauline Tonkens	30
Sjef Henderickx	14	Annemarie van Ulden	31
Aldo Hoeben	15	Rob van der Ven	32
Inge Hoefnagel	16	Vera Whistler-Witleer	33
Kees Plaisier	17	Andie Wieringa	34
Nancy Hoogstad	18	Sasha Zuidam	35
Friedie Kloen	19		
Yvon Koopman	20	Met dank aan	36
Zhanhong Liao	21		

STICHTING KUNSTWERKT 30 JAAR

Kunst verbindt, dat zit in het DNA van St. KunstWerkt. Deze keer gaan we de verbinding aan met het Jenevermuseum. De 'kelderfles' is daarbij onderwerp en inspiratiebron.

Om te vieren dat St. KunstWerkt dertig jaar bestaat, zijn dertig deelnemende kunstenaars aan de slag gegaan met de iconische 'kelderfles'. Het resultaat is een verscheidenheid aan kunstwerken gebaseerd op echt Schiedams erfgoed.

In het voorjaar van 2022 zal Stichting KunstWerkt vertrekken uit de Boterstraat en zijn intrek nemen in het oude postkantoor op de Lange Nieuwstraat 191 in Schiedam. Ook hier bent u weer van harte welkom om onze exposities te bezoeken iedere vrijdag, zaterdag en zondag van 13:00 uur tot 17:00 uur.

DE STAD TE GAST

Ter versterking van de band met de stad en om de organisaties en instellingen de gelegenheid te bieden zichzelf te presenteren, heeft het Nationaal Jenevermuseum Schiedam 'De stad te gast' geïntroduceerd.

Het museum stelt de Melcherszaal ter beschikking aan tijdelijke tentoonstellingen die betrekking hebben op Schiedam en jenever.

DIEDERIK VON BÖNNINGHAUSEN

Directeur Jenevermuseum

*'In der Beschränkung zeigt sich
erst der Meister' (Goethe)*

Wat een opgave, wat een uitdaging: met je vrije geest een kunstwerk maken binnen de beperking van een kelderfles. Eigenlijk de geest in de fles stoppen!

Maar dat is dan juist ook de kracht en het unieke aan de projecten van KunstWerkt; kunstenaars uitnodigen om het zichzelf niet makkelijk te maken en dat leidt steeds tot buitengewone werken.

Het Jenevermuseum is erg verheugd met deze samenwerking. De eeuwenoude kelderfles gebruiken wij nog steeds in onze Branderij; Voor ons is deze eigenlijk best bijzondere fles gewoon een hedendaags gebruiksvoorwerp. Nu de kelderfles door hedendaagse kunstenaars onder handen wordt genomen wordt 'ie nog meer het beschouwen waard.

ARJEN BAAS

Voorzitter Stichting KunstWerkt

‘Godvrezend nest’

Mijn kindertijd is verbonden met jenever. Dat klinkt dramatischer dan het is. Ik kom uit een gereformeerd gezin. In gereformeerde kringen was het gebruik om na de zondagse kerkdienst elkaar nog even te ontmoeten. Er kwamen bevriende geloofsgenoten uit de kerk mee naar huis, of omgekeerd.

Onder het genot van een kopje koffie werd de preek nabesproken. Daarna ging het al snel over politiek, de ARP, later het CDA. Op het moment van de omschakeling van kerk naar politiek kwam de jenever op tafel. Bokma, een vierkante fles, bijna net zoals de kelderfles. En soms de Schiedamse Floryn ...

Voor mij is deze bijzondere tentoonstelling daarom ook verbonden met dierbare herinneringen aan het godvrezende nest waar ik uit kom.

MARLOES ABEN

'It never just stays broken'

Reconstructie in glas, lijm en potlood

120,- euro

Wat kan breken is kwetsbaar. Beschermen, koesteren, verzorgen, vallen, barsten, stukken, scherpe randjes, onvolmaakt, scheur, kapot, gefragmenteerd, kapotgemaakt, gemaakt, gelijmd, gecreëerd, ontworpen, beschermd, vernieuwd, getransformeerd en weer kwetsbaar en breekbaar.

ARNO BAUMAN

'Transparantie', 2021

C-print op dibond, liquid gloss

450,- euro

De jeneverfles, uitgangspunt van deze tentoonstelling, heeft verschillende karakteristieke eigenschappen. In deze foto wordt vooral de transparantie benadrukt.

Het licht komt daarom voornamelijk van achteren en zijn twee extra flessen gedeeltelijk achter de voorste fles geplaatst.

Het graan, de basisgrondstof van de klassieke jenever, schemert zachtjes door het glas. Op de fles en op het spiegelende oppervlak zitten talloze waterdruppels, een andere grondstof van jenever. In de randen van de foto zijn delen van labels, notities, teksten etc. te vinden, allen afkomstig van objecten uit het Jenevermuseum.

MARITA BEUKERS

'ITB1', 'ITB2', 'ITB3', 'ITB4', 'ITB5'

'ITB' verwijst naar de slogan gebruikt door voorvader Beukers

'Ik tap Beukers'

Fotografie

125,- euro per stuk

3D collage

400,- euro

Er is voor mij een bijzondere reden om mee te doen aan deze expositie. Het toeval wil dat mijn overgrootvader J.T. Beukers degene was die rond 1850 een distilleerderij had op de plek waar nu het Jenevermuseum is gevestigd.

Na een korte zoektocht vond ik een advertentie daarvan. Ook zijn er flessen (geweest) die dezelfde vorm hadden met daarop in het glas gegraveerd 'BEUKERS SCHIEDAM'. Tot nog toe heb ik helaas alleen foto's gevonden.

MIRJAM BOOMERT

'Dromenvanger'

Glas en draad

595,- euro

Als je de
scherpe kantjes
eraf haalt
voelt de
wond
niet meer
zo diep
de leegte
niet zo groot
het hoofd
niet meer
zo vol

ILONA BRUINS

'Drank en druk'

Linosnede, drie kleurendruk, oplage 8

400,- euro

**Mijn keuze is om de jeneverfles in het licht
centraal te stellen. De lichtval, weerkaatsing
en weerspiegeling is fascinerend en
verandert ieder moment van de dag.**

ESTHER VAN DUFFELEN

'Zwart Nazareth'

Fotografie

475,- euro

Schiedam werd in de 19e eeuw Zwart Nazareth genoemd, omdat het roet van de branderijen en glasfabrieken de stad zwart kleurde. Veelzeggende straatnamen als 'Achter de Teerstoof' en 'Verbrande Erven' zijn daarvan stille getuigen.

In Zwart Nazareth werden rond 1800 jaarlijks meer dan een miljoen flessen jenever geproduceerd die over de hele wereld werden geëxporteerd. Bloed, zweet en tranen werden vergoten om die prachtige oude jenever te maken. Zwart Nazareth is een eerbetoon aan de glorie dagen van de Schiedamse jenever.

KAIJE FEENSTRA

'Alles stroomt'

Touw en kleurstof

fles goede wijn

**De jeneverfles, prachtig groen
en strak van vorm.**

Voor dit werk heb ik twee uitgangspunten
genomen: de vorm en de inhoud.

De vorm is veranderd door touw, net als
alcohol de gemoedstoestand verandert.
De jenever zelf wordt bereid van onder
andere granen, suiker en jeneverbessen.
Dit gegeven heb ik visueel weergegeven.

MARTINE DE HEIJ

'Gin in light'

Fotografie op PET

1050,- euro

Statische beweging, dat is de paradox in deze foto. De jeneverflessen zijn statisch, het licht is statisch, maar de combinatie is in beweging.

De wisselwerking tussen vorm en inhoud is complex. Vorm en inhoud beïnvloeden elkaar. De suggestie wordt gewekt dat het om mensfiguren gaat. Jeneverstokers...?

SJEF HENDERICKX

'Broedplaats'

Glas

1750,- euro

ALDO HOEBEN

'Elementaire rasters'

Installatie van projectie op jeneverflessen
1800,- (inclusief apparatuur)

In deze installatie zijn de flessen zo veel mogelijk onaangetast gebleven. Alleen het licht van een projectie geeft elk van de vier flessen een eigen karakter.

In iedere fles wordt een dynamisch raster geprojecteerd, elk staat symbool voor een ander element. Vloeiende golven, deinende aren, de turbulentie van een vlam en het starre van de aarde.

INGE HOEFNAGEL

'Zand Kalk Soda'

475,-

Het basisrecept voor glas en dus ook voor de jeneverfles is zand, kalk en soda.

De bereiding van glas is steeds weer anders, want voor elk doel worden er andere bestanddelen toegevoegd.

Voor dit object heb ik de jeneverflessen weer een stukje naar de oorsprong teruggebracht. Ze zijn weer gesmolten.

Nu de jenever op is, is de ziel uit de fles. Ze liggen levenloos naast elkaar.

Nutteloos en klaar voor de glasbak om vervolgens opnieuw te worden omgesmolten om ons daarna weer van nut te kunnen zijn.

KEES PLAISIER

Elegant gevlid

Gedicht, geschreven bij het
werk van Inge Hoefnagel

ze hadden cachet
de drie flessen
letterlijk en figuurlijk

ze waren trots
op hun namen
verticaal in reliëf

de branders waren
vanzelfsprekend katholiek
Jansen en Wittkampf

met de protestantse Houtman
streden ze gebroederlijk
voor het echtheidszegel

de inhoud van de drie flessen
was puur moutwijn
onmiskénbaar echt

ze raakten leeg
ze werden genoten
langzaam maar zeker

ze sierden het huis
van de genieter
een tijdlang

ze raakten vergeten
stoffig en uit het zicht
horizontaal

ze gaven het op
uiteindelijk
en raakten uit vorm

de kunstenaar schiep
een nieuwe kijk
op ledigheid

NANCY HOOGSTAD

'Zal ik het voor u inpakken?'

Marmer

1500,- euro

AHREND VAN IPENBURG

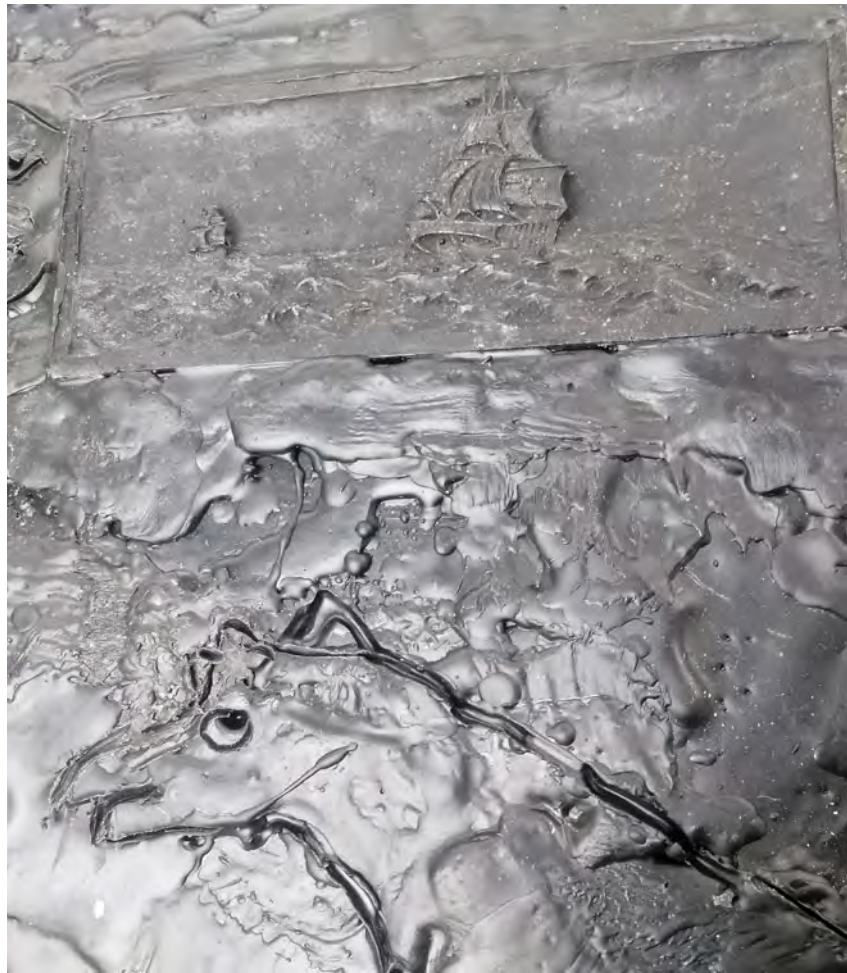
'Zuil zwarte goud'

Zwarte was, flessen, epoxy, zand,
kruidnagel, jeneverbes, hout
1750,- euro

Het zwarte goud/zwart Nazareth en de
'origin of species' zijn de basiselementen
voor deze zuil die bestaat uit een in
zwarte was gedrenkte kast met daarin
veertig in zwarte was gedrenkte flessen.

De was loopt uit op de grond en spreidt zich
uit rondom de zuil. Dit roept associaties
op met de sporen die de wereldhandel
in jenever heeft achtergelaten.

Op de kast staan zes flessen die het uiterlijk
hebben gekregen van de ingrediënten
van de drank en het glas zelf. Zoals daar
zijn: kruidnagel, jeneverbes, zand enz. Zij
overzien de ruimte en contrasteren in kleur
en gedaante met de zwart gedrupte rest.

FRIEDIE KLOEN

'Aren'

Eikenhout en glas van de jeneverfles
2250,- euro

Één van de grondstoffen om jenever te produceren is gerst. Een schitterend gewas. Prachtige, bijna gelijkmatige korrels en zwiepende lange draden die in de wind bewegen. Dit prachtige fenomeen heb ik in eikenhout verbeeld.

Maar... hout laat zich niet zomaar vormen. Gerstkorrels en draden zoeken zich al hakkend, vijlend en schurend een weg door het hout. Niets is vooraf bepaald. Dit maakt het een spannend en boeiend beeldend proces.

De zwiepende draden zijn gemaakt van het glas van de jeneverfles, getrokken uit verhitte glasscherven.

YVON KOOPMAN

'Jubileum2'

Collage, slingerpapier met jubileumlogo

KunstWerkt en Jenevermuseum

200,- euro

Het is een dubbel jubileum. Voor KunstWerkt is dat het dertigjarig bestaan en het Jenevermuseum is al vijftientwintig jaar gevestigd in Schiedam. Echt iets om te vieren, vandaar de gezamenlijke slingers.

ZHANHONG LIAO

'We're connected'

Gemengde technieken

Jeneverfles 200,- euro p.st.

Doek met lijst 300,- euro

Deze twee jeneverflessen heb ik een andere 'jas' aangedaan door ze te bewerken met gemengde technieken van structuur en kleur. Ook op het doek wil ik de silhouetten met het menselijke verbinden.

Ze vertegenwoordigen met ingetogen kleuren de rijke geschiedenis van de jeneverhistorie.

Voor deze expositie wil Zhanhong de twee originele jeneverflessen haar eigen kleuren geven.

MAGRIET MOSTERT

'Dor Hout'

Fles, scherven
en natuurlijke
materialen
prijs n.o.t.k.

FRANCES RABOEN

'Dronken tor'

Papier en bladgoud

150,- euro

**Deze tor heeft te diep in het
(jenever)glaasje gekeken...**

Logisch, want het dertigjarig
jubileum van Stichting KunstWerkt
moet stevig gevierd worden!

Het is toch nogal wat om de
fundamenten te leggen voor een mooi
kunstenarsklimaat in Schiedam, al dan
niet samen met andere partijen in de stad.

Dus... dertig jaar kunst met een gouden
randje en nog heel veel jaren te gaan!

IRMA RENGUR

'Kurinuki bottles'

Geglazuurd keramiek

Hele set 695,- euro

Mijn werk bestaat uit een aantal jeneverflessen van keramiek in verschillende maten.

Het ruwe, asymmetrische karakter van de flessen is te danken aan de Kurinuki techniek. Een Japanse techniek waarbij snijden, kerven en uithollen in klei wordt toegepast. Ik ben al langere tijd gefascineerd door deze techniek, waarbij de schoonheid van het imperfecte een grote rol speelt.

Deze bewerking geeft de objecten een ferm en stevig karakter. Daarmee wil ik verwijzen naar sterke drank.

Het rijkelijk vloeien van drank wordt gevisualiseerd door de glazuren die ik over de objecten heb gegoten.

SAGE
'Spraakwater'
Installatie,
keramiek en glas
500,- euro

JEROEN STAAL

'Free Spirits'

Glas, epoxy, acrylverf/stift, spuitbus

400,- euro

**De geest is uit de fles. Waar het allereerst
om gaat bij de jenever: hoe mooi de
fles ook is, het gaat om de inhoud!**

De flessen, samen in wankel evenwicht,
zien hun kostbare inhoud ontsnappen.
Een 'free spirit' laat zich niet opsluiten.
De ontsnapte spirits zijn giftig en
aantrekkelijk tegelijkertijd.

STEEPS

ERIC VAN STRAATEN

'Jeneverflessen' augustus 2021

Fotografie, Hahnemühle barietpapier
fibregloss white 300 grs.

250,- euro

Mijn boot is mijn atelier.

Binnen de beperking van dit gegeven maak ik mijn werk. De vorm van de Schiedamse jeneverfles was mede aanleiding deze als dobber in het beeld te gebruiken.

Jeneverflessen in wankel evenwicht
in het water, nog één golf en...

KEES PLAISIER

De zeven hoofdzonden

Gedicht, geschreven bij het
werk van Eric van Straaten

de hoofdzonden hebben hun intrek genomen in mijn hoofd
alle zeven

ze horen er niet, er is onrust genoeg in mijn hoofd
dat hoort zo

ze ruziën en kijden met elkaar in mijn hoofd
onbedaarlijk

de ijdelheid wil alleen Superbia heten
de afgunst roept: zonder mij geen gunst
de gramschap wil weer in het dagelijks taalgebruik de traagheid
wil niet samen met de vraatzucht
in mijn hoofd

ze zijn er sinds ik Ensor bewonderde ik wil ze kwijt
ik breng de geest terug in de fles
ik laat ze te water

alle zeven de Breeveertien op

op gegist bestek

uit mijn hoofd

PAULINE TONKENS

'De fles'

Fotografie

175,- euro

Voor deze tentoonstelling heb ik ervoor gekozen om foto's te maken, waarbij de jeneverfles centraal staat.

De vormgeving van de fles is kenmerkend voor een bepaalde tijd. Iedere toevoeging die ik probeerde te maken, deed afbreuk aan de vorm. Uiteindelijk heb ik daarom gezocht naar omgevingen waarbij de fles optimaal tot zijn recht komt.

ANNEMARIE VAN ULDEN

'De geest uit de fles'

Tekeningen, aquarelpotloden en
gouache op Hahnemühle papier

A3 formaat 330,- euro

A4 formaat 250,- euro

**Oude verhalen en sprookjes hebben
me altijd al geïnspireerd.**

'De Geest uit de fles' komt voor in de verhalen uit 1001 nacht die Sjeherazade vertelde aan de sultan: over bijvoorbeeld de 'ifriet' of 'sterke djinn', die door een visser uit zijn fles bevrijd wordt.

De djinn is een bovennatuurlijk wezen dat bezit van de mens en diens vrije wil kan nemen (volgens Islamitische geleerden). De vergelijking met het drinken van veel alcohol (het leegmaken van de fles) is al snel gemaakt.

Ik heb met veel plezier djinns uit de Schiedamse jeneverfles laten ontsnappen.

ROB VAN DER VEN

'Ademteug'

Glas

330,- euro

Nu ik in het museum bezig ben, adem ik nogal wat jenever in. Mijn uitgangspunt is daarom een ademteug geworden.

Een ademteug is normaal ongeveer een halve liter, maar kan gaan tot zo'n 5 liter. Ik ga uit van de bestaande kelderfles. Deze ga ik in een blaasoven opnieuw opwarmen en vervolgens uitblazen.

VERA WHISTLER-WITLEER
'Zal slavernij ooit eindigen?'

Mixed media

Prijs op aanvraag

Onze rijkdom, genotsmiddelen, luxe, welstand enzo meer, zijn bereikt door het werk van vele arbeidskrachten die onder- of niet betaald werden. Wij Nederlanders zijn daarvoor ook naar verre landen gereisd en hebben vele mensen gedwongen om voor ons te werken.

Laten we niet vergeten wat zij voor ons gedaan hebben, als we genieten van de producten die zij ons leverden.

ANDIE WIERINGA
'Koninklijke emballage'

Mixed media

185,- euro

**De vorm van de jeneverfles is
nooit zomaar bedacht.**

Het idee achter dit gegeven heb ik verder
uitgewerkt met verpakings materiaal.

Dan drie op een rij, met een
embleem van een kroontje...

U snapt wel waar de titel vandaan komt.

SASHA ZUIDAM
'Still going strong'

Glas, 3D print
1000,- euro

In de 18e en 19e eeuw werd er in Schiedam een enorme hoeveelheid jenever geproduceerd. Om deze jenever te maken, werd er gerst, rogge en mais gemalen door de bijna veertig molens die Schiedam rijk was.

Nu in de 21^e eeuw zijn er nog maar acht 'stoere reuzen' over, die uitkijken over de stad.

Molens, jenever en Schiedam, een verbintenis voor altijd.

MET DANK AAN

Deze bijzondere expositie ter ere van het dertigjarig bestaan van Stichting KunstWerkt is tot stand gekomen met medewerking van:

Bestuur van het Jenevermuseum

Bestuur van Stichting KunstWerkt

Arij Groenewegen: organisatie en communicatie Jenevermuseum

Marco Spruit Bleeker: pr Jenevermuseum

Rob van der Ven: technisch advies

Vrijwilligers van het Jenevermuseum

Kees Plaisier: gedichten

Martine de Heij en band: muziek

Tessa Schlechtriem (Skizzie): vormgeving

Sasha Zuidam en Friedie Kloen: organisatie, inrichting en redactie

Alle kunstenaars die de uitdaging zijn aangegaan.

Om te vieren dat St. KunstWerkt dertig jaar bestaat, zijn dertig deelnemende kunstenaars aan de slag gegaan met de iconische 'kelderfles'. Het resultaat is een verscheidenheid aan kunstwerken gebaseerd op echt Schiedams erfgoed.

St. KunstWerkt wordt ondersteund door:

**VRIENDEN van
St. KunstWerkt**